

CHOCOMEL DRINKEN met onze BRANDWEER

Inderdaad, u heeft dit goed gelezen: chocoemel. Misschien zakt uw waardering voor ons korps vrijwilligers nu erg, want als buitenstaander heeft u misschien van ons brandweerkorps gedacht dat het bestond uit stoere mannen, die veel van vocht houden; onder vocht de verstaan: gestrikt vocht.

Niets is echter minder waar dan dit. Onze bedrijfsbrandweerploegen bestaan uit mannen, waarvan een opvallend groot percentage niet rookt en drinkt. Vraag u mij niet wat zij nu wel maar hun zakgeld doen, want dat is iets wat ik niet weet. Boze tongen beweren, dat sommige brandweerlieden het geld beleggen in splinternieuwe Fiat-autonielen, maar ook daarop blijft ik graag het antwoord schuldig! Kennende dus nu de samenstelling van onze brandweerploegen kunt u begrijpen dat, toen zeer onverwachts een telefoontje kwam van de N.V. Nutricia te Zoetermeer of een Van der Heem brandweerploeg genegen was over enkele dagen een wedstrijd te spelen op het terrein van Nutricia — chocoemel en de uitnodiging met groot enthousiasme werd aangenomen.

Zaterdag 26 september werd de reis naar Zoetermeer aanvaard met een materiaalwagen en drie persoonsauto's. Voor het vervoer van de manschappen. Voor de eerste maal nam onze brandweerploeg deel aan een wedstrijd in de zogenaamde klasse II A, namelijk met brandspuit.

Nutricia was zo welwillend naar splinternieuwe mobiele blussenheid, die geschikt is voor open water, zoals sloten of rivieren, ter beschikking te stellen.

De opdracht was geheim gehouden, zodat onze bevelvoerder, de heer N. Kouwer, op een volkomen onbekend terrein een opdracht moest uitvoeren met een werktijd van ongeveer 20 minuten. Op drie plaatsen was brand uitgebroken, waarvan een op de openbare weg. Bovendien had men op deze plaats een werkelijke brand gesticht in afval houten kisten. Onze mannen hebben zich dapper gewoerd, hetgeen niet alleen blijkt uit de waarderende woorden van de heer Van Hoorn van de Haagse Brandweer, tevens voorzitter van de jury voor alle deelnemende ploegen, maar ook uit het behaalde puntental, namelijk 235 (De winnaar had 248 punten).

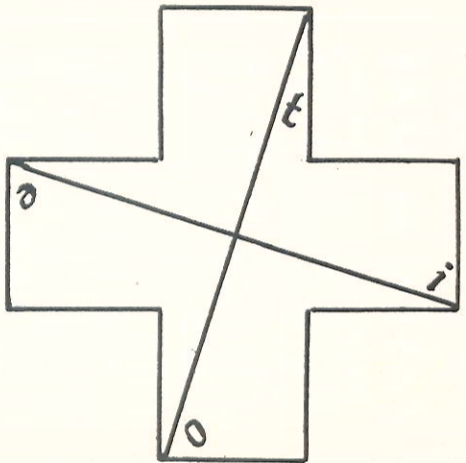
De organisatie was in goede handen. Zo werd er door de hulpplaatse van de gemeente Zoetermeer zeer streng opgelet dat niemand van de belangstellenden of van de ploegen die al gespeeld hadden, contact hadden met de ploegen die nog aan de beurt moesten komen.

Deze ploegen zaten opgesloten in de kantine, zelfs met een controle als er iemand naar de toilet ging (!). De N.V. Nutricia toonde zich echter een perfecte gastheer voor de opgesloten ploegen. Onbepikt chocoemel drinken, voor liefhebbers ook koffie met suikerzakjes (tegenwoordig is dit laatste van grote waarde) en sigaretten. Ook na afloop van de wedstrijd, tijdens de bekendmaking van de uitslag, had niemand te klagen; de chocoemel vloede rijklijk.

De verwachtingen van onze ploeg op dit punt zijn dus wel uitgekomen en het voor de eerste maal werken met een brandspuit was een goede oefening.

Alstabielt. Op een presentieblaadje de 100.000ste FM-Uuit van het type GK 83370. De heren die dit type samenstellen zijn v.l.n.r. B. H. A. van Leiden, V. A. Olslaeger, R. Wijnands, J. Boogaarts (baas), R. Hamms en H. Booy (heeft praktisch alle 100.000 exemplaren door zijn vingers laten glijden!).

Oplossing puzzel 17

Door de lijnen als boven te trekken kunnen uit de 13 letters in elk stuk de woorden victoria-water, chocolademelk, bossenjenewer en kruidenbitter worden gevormd.

Prijswinnaars

1. (f 15—) J. M. Kemper, 2310.
2. (f 10—) H. Bultman, 2510.
3. (f 7.50) J. C. van Hoewijck, 4602.
4. (f 5—) D. van Leeuwen, 2613.
5. (f 5—) J. de Mos, 2633.
6. (f 5—) H. A. Methman, Voorburg.

VERVOLG VAN PAG. 3

Nu moet men vooral niet denken dat een dergelijke brief in ± 1770 als normaal werd beschouwd. Ook voor die tijd geldt deze dus als een bijzonderheid. Wel zal men er vaak zgn. „Stadhuistemen“ in hebben aangevonden, doch ook in sollicitatiebrieven komt men nog wel eens een „fraaije“ zinswending tegen als „deze is dienende om UEd“, enz.

Nee, het schrijven van dergelijke brieven is en blijft een kunst die zelfs „geleerde“ schoolmeesters niet altijd machtig zijn geweest, zoals het bovenaangehaalde epistel wel duidelijk bewijst.

Wij kunnen ons voorstellen dat de lezers graag zouden willen weten o. deze brave paedagoog het ambt van schoolmeester en voorzanger in Zalt-Bommel destijds heeft gekregen. He-las zijn wij niet in staat hierop een antwoord te geven. Het ging ons meer om de stijl en de inhoud van 's-Heren Verwey's schrijven aan de Vroede Vaders van Zalt-Bommel dan om het resultaat ervan.

In elk geval raden wij de lezers be-slijst af om op een dusdanige wijze te trachten een andere maatschappelijke positie te veroveren!

- 1) d.l. Scientie, kundigheden.
- 2) Zo was 't oude gebruik: de Stad betaalde de reiskosten der Schoolmeesters, die zij liet overkomen, „omme met henlyden te spreken van 't regiment van de school“, of liet hen door een stadspand halen. Dit was echter in de 18e eeuw op vele plaatsen reeds in ongebruik geraakt en daarom vond Meester Verwey het nodig er aan te herinneren.
- 3) Namelijk: de reiskosten voor hun rekening te nemen.

Overgenomen uit: Het Contact, personeels-organ van de Koninklijke Textielabrieken Nijverdal-Ten Gate N.V. te Almelo.

het V.D.H.-tje

Redacteur:
C. SCHREVEL
Nr 618
17 oktober 1959

PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG EN UTRECHT

UW VRIJE TIJD

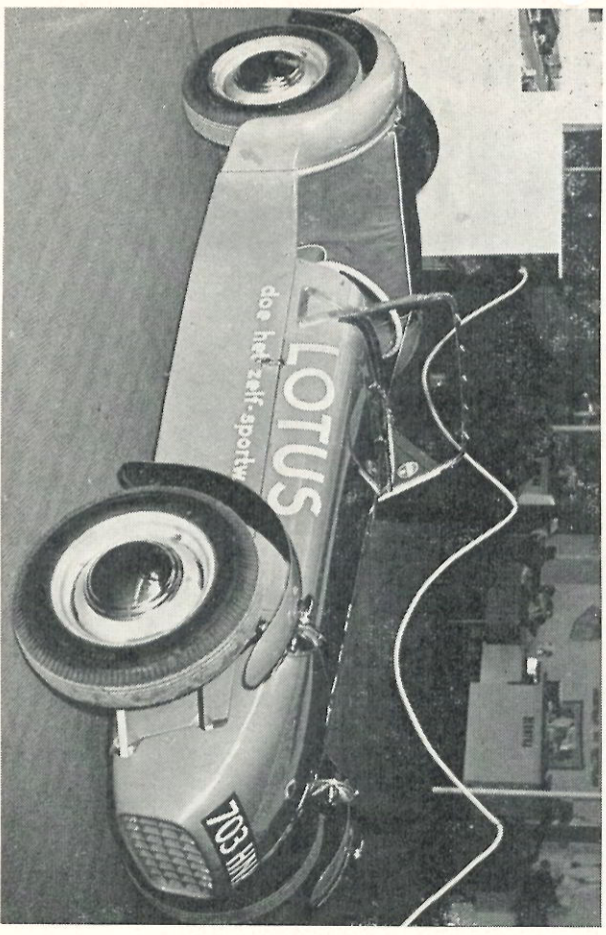
De vorige week was er in de Ahoy-hallen te Rotterdam van talloze doe-het-zelf mogelijkheden een tentoonstelling ingericht en wij gingen daar eens een kijkje nemen. In de eerste plaats omdat wij meenden hier misschien het antwoord te kunnen vinden op de vraag: wat verstaat men onder vrijetijdsbesteding?

Ons eerste doel was dus nader te reageren op de reacties die de redactie kreeg naar aanleiding van het artikel „Het weekend van mijnheer X“, dat wij enkele weken geleden plaatsten. De tweede reden van ons bezoek aan deze tentoonstelling was om eens te controleren of er nu werkelijk zoveel doe-het-zelf mogelijkheden zijn als in de advertenties wordt gesuggereerd. Laten wij ons eens tot de eerste reden van ons bezoek bepalen.

Uit de reacties op het artikel „Het weekend van mijnheer X“, is gebleken dat dit artikel niet geheel aan zijn doel heeft beantwoord, omdat men er niet uit proefde dat een vrij weekend erg belangrijk is, mits het maar nuttig besteed wordt. Nu is het de vraag wat ieder van ons onder nuttig besteden verstaat. Mogen wij het — op gevaar af dat u het weer niet met ons eens bent — zo definiëren: onder nuttig besteden van de vrije tijd verstaan wij het actief met iets bezig zijn, waardoor iets nuttigs ontstaat, of wel dat deze actieve bezigheid op zich zelf nuttig is. De kern van deze definitie zit in het woordje „actief“, te zien in tegenstelling tot passief.

Zo kan iemand zeer actief het weekend doorbrengen met zijn gezin, niet alleen door zijn vrouw met de afwas te helpen, maar ook door zich met de kinderen bezig te houden. Ook kan men het weekend zeer passief doorbrengen, dan doet men niets anders dan zitten of liggen, misschien nog eens naar iets kijken of ergens naar luisteren. Zeer veel vrijetijdsbesteding bestaat uit bioscoopbezoek, kijken naar sportwedstrijden, televisie, enz. En dat is nu juist wat wij niet alleen onder vrijetijdsbesteding willen verstaan. Men begrijpt ons goed, als iemand welken lang bezig is geweest om in elk vrij uur zijn huis op te knappen of meubelen of kinderspeelgoed te maken, dan zullen wij de laatste zijn die, als mijnheer eens een weekend luert, zeggen, dat het dan een slecht besteed weekend is. Integendeel, dat heeft die man waarschijnlijk hard nodig.

Laten wij nu overstappen op de tweede reden van ons bezoek aan genoemde tentoonstelling. Wij kregen de indruk dat hij overweldigend was wat de mogelijkheden betrof en voor iemand die graag knutselt gaf deze tentoonstelling een Eldorado van mogelijk-

doe het zelf sportw.
Dese auto is in 35 uur in elkaar te zetten. Hij is leverbaar in twee uitvoeringen, met motor Austin A35 of Minor 1000. Snelheid 160/170 km/u. Prijs f 7.000.— Met motor Ford 100 E (snelheid 220 km/u), f 10.000.—, Verbruik 1 : 14, 12 Volts installatie.

Sint-Nicolaas-actie

U weet vast nog wel dat er enkele weken geleden een artikel in ons VDH-tje heeft gestaan over onze Sint-Nicolaas-actie. Wij kondigden ook aan dat hiervoor deze maand een collecte zou worden gehouden.

U kunt nu steentje voor deze actie bijdragen op **VRIDAG 23 OKTOBER A.S.**, want dan is het loonbetaling, zowel voor de wu-, week- als maandloners en wij rekenen dus op een flinke opbrengst.

heden, niet alleen voor mannen, maar ook voor vrouwen.

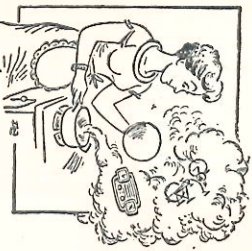
Het zou veel plaatsruimte innemen als wij alle dingen die wij er zagen gingen opnoemen, maar wij keken toch wel even onze ogen uit toen aan de ene kant gedemonstreerd werd hoe je op een handige manier zonder te morsen je keukens kunt schilderen, terwijl vijf meter verder verkondigd dat je voor een niet al te groot bedrag zelf een complete race-auto kunt bouwen. Bij dat „niet al te grote bedrag“ voelden wij ons gewaarschuwd, want het viel ons op dat bij de grootst mogelijk mededeelzaamheid van de standhouders de prijs van het product dat zij aanbeveelden aan het eind, maar in de meeste gevallen niet werd genoemd. Wij zagen mannen een bepaalde stand binnenstappen en met mogelijk te verwerven gereedschap allerlei kunststukjes proberen; als zij dan op het toppunt van hun enthousiasme de altijd nodige vraag „Wat is de prijs“ stelden, zagen wij het enthousiasme even vlig weer bekoelen.

Nee, wij kunnen u wel zeggen dat u, als u wat aan wilt schaffen, met een paar tientjes niet zoveel bereikt. Bij de stand van de raceauto stonden zich tientallen mensen te vergapen, maar om de onderdelen aan te schaffen — en dan moet u hem nog zelf in elkaar zetten — heeft u toch de lieve som van f 10.000,— nodig en dat hebben de meesten van ons nu eenmaal niet klaarliggen.

Vervolg pag. 2 kolom 3

30 OKTOBER

Niet vrijdag 23 oktober, maar vrijdag 30 oktober zal de Tonneelgroep Den Haag „Het huis aan het meer“ opvoeren. Wanneer de kaartverkoop plaatsvindt zullen wij nog nader mededelen.

TJDSCHRIVERIJ

UIT DE VDH-KEUKEN
door
J. JACOBS

De voornaamste taak van de tijdschrijver bestaat uit het berekenen van de gewerkte en gepresteerde tijden van een aantal werknemers, samen één of meer productiegroepen vormend.

Vanzelfsprekend kan hij dit niet zo maar op eigen houtje doen, maar is hij gebonden aan bepaalde voorschriften.

via de analysebladen van het Technisch Bureau. Is er geen tarief, dan moet de arbeidsanalist gewaarschuwd worden, zodat deze, indien mogelijk, dit alsnog kan verstreken. Onder geen enkele voorwaarde mag de tijdschrijver een tarief uitgeven, dat hij niet kan verantwoorden.

De inmiddels binnengekomen kaarten worden uitgerekend, eventueel aangevuld met toelagen voor nieuw personeel, extra tarief of bijbetalingen voor afwijkingen ten opzichte van de normale bewerkingen. Dit laatste in overleg met baas of chef en arbeidsanalist. Daarna worden de kaarten geboekt op de fabricage-orders, gesplitst in normale en extra kosten. Deze orders worden uitgegeven door het Productie bureau. Is een order klaar, dan wordt deze opgezonden naar de afdeling Nacalculatie voor verdere handeling.

De kaarten worden vervolgens met een speciaal daarvoor bestemd potlood gestreep.

We zullen nu eens nagaan, welk aandeel de tijdschrijver heeft in het tot stand komen van het loon van de werknemer in de fabriek.

Zijn eerste taak bij de aanvang der werkdag is het opnemen van de absentsenten ten behoeve van afdeling Arbeid. Het is bekend, dat iedere werknemer in de fabriek 's morgens zijn kaartje persoonlijk op wit moet draaien.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik er met de meeste nadruk op te wijzen, dat het erg gewaarsij is, om het kaartje van een ander te draaien. Hiervoor wordt het de tijdschrijver onmogelijk gemaakt de juiste gegevens te verstreken, met alle navigheden van dien.

De tijdschrijver nu noteert de namen van hen, wier kaartje op rood staat en vermeldt deze op de absentielijst, evenals de reden van afwezigheid, voor zover deze bekend is.

In de loop van de dag komen er verschillende mensen aan het loket om hun loonperiodenkaart om te ruilen. De tijdschrijver vult de nieuwe kaart in en om dit goed te kunnen doen, moet hij zo volledig mogelijk worden ingesicht omtrent artikel, bewerking, machinenummer enz., om een juiste tarieflijst te waarborgen. Dit is zowel voor de man als voor de zaak belangrijk. Deze tarieven verkrijgt hij

neemt. Bovendien is hij de man waarvan verondersteld wordt, dat hij alle mogelijke inlichtingen op velerlei gebied kan geven. Hiervoor is nodig, dat hij de belangrijkste bepalingen van de C.A.O. en het fabrieksreglement kent en bovendien enigermate op de hoogte is van de sociale wetgeving en belastingwetten.

Van zijn kant echter zal hij ook vaak een beroep moeten doen op andere afdelingen en functionarissen en alleen door een goede en gezonde samenwerking zal hij zijn werk zodanig kunnen verrichten, dat het niet alleen hem zelf voldoende schenkt, maar dat de door hem verstrekte gegevens inderdaad de fundering vormen voor een goede administratie.

VERVOLG VAN PAG. 1

Het deed ons Van der Heense hart goed dat R. S. Stokvis en Zonen met een goed ingerichte stand vertegenwoordigd was, waarin een belangrijk gedeelte bleek te zijn ingeruild voor onze Heem-mastor. Jammer vonden wij het dat er geen demonstraties werden gegeven. — Wij kregen de indruk dat het helemaal niet gebeurde — wat het publiek snel deed besluiten naar een van de andere zes verkopers van de demonstratoren. Een viertal jongens van de eerste klas van de 4e Lagere technische school in Rotterdam, die bezig waren met hout- en metaalwerken, gebruikten daarvoor onze handboormachines, wat ons — en naar wij hopen velen — onmiddellijk opviel.

In ieder geval zagen wij niets anders dan mogelijkheden tot actieve vrijetijdsbesteding en dat alleen lijkt ons een reden voor u om een volgende keer zo'n tentoonstelling eens te bezoeken.

Mede namens mijn echtgenote dank ik chet en collega's voor de belangstelling en cadeaus die ik bij mijn huwelijks heb ontvangen.

W. A. Welmers,
Gereedschapmakerij.

Allen, die hebben bijgedragen aan de prachtige cadeaus die wij bij ons huwelijks hebben ontvangen, onze hartelijke dank.
C. G. Dandaji,
Stofruisgermagazijn.

ZAKEN en SEXE

Ditweek hoort men de opmerking maken: in zaken moet je vooral zakelijk zijn; gevoelsovervegingen maken dan gauw brokken.

Als je evenwel eens door allerlei gepruut poogt heen te boren naar de achtergrond ervan, kom je al te vaak helemaal niet die zakelijkheid tegen, maar heel veel gevoelsfactoren. Deze treden dan wel met een zakelijke praatje naar buiten, maar ze blijven er evenveer emotioneel door. Dat is op zich zelf ook dikwijls helemaal niet erg; als het maar „zakelijk“ binnen de perken blijft. En of dat nu altijd gebeurt . . . ?

Nu denk ik ineens aan de verticshingen van vorige week in Engeland. De Engelsen leggen de kiemtoon van hun verticshingacties vooral in bezoeken bij de kiezers in hun woningen en ontmoetingsplaatsen. De verticshingslag, zegt men dan, voltrekt zich in hoofdzaak in de huiskamers. Nu, dan is het begrip zakelijk, dat je mensen thuis opzoekt. Dan kan je binnenskamers over de politieke bonen en de ander trachten te overtuigen.

Nu las ik dezer dagen dat de conservatieven daarvoor aardige, lieflijke jongdames gebruiken, die de mensen voor de partij gaan opwarmen. De socialisten deden het met sympathieke, welopgevoede jongemannen. De conservatieven hebben de politieke slag dubbel en dwars gewonnen.

Wat moet je daar nu van zeggen? Dat de meistes overtuigender en gefundierter over de politieke konden praten dan de jongens? Nu, het lijkt me dat die Labour-indiapers heus bij hun debitter niet met de mond vol tanden hebben gestaan, maar hun weerje wel hebben geweten.

Het lijkt me zo, dat ditmaal de conservatieven de kiezers beter door hadden dan hun tegenstanders dat deden. Ze begrepen dat Engelsen in het algemeen weinig houden van logische en abstracte redeneringen, maar dat typische gevoelsargumenten veel vaker de doorslag geven. Iemand zei van deze verticshingen dan ook: dat de conservatieven nuomen is niet omdat de Engelse kiezers zo bewust voor hun stelsel zijn, maar omdat ze ditmaal geen zin hadden dat Labour de baas werd.

En met het sez-appel hebben de conservatieven in hun propaganda de emotionele achtergrond van veel politieke keus beurt te eigenbater; bijvoorbeeld niet zonder oogst. Maar laten we nu niet alleen overstandpunten in onze debatten hebben eigentlijk overvegend gevoelsachtergrond? Als we dat eens beter onthielden, wat zouden we elkaar beter begrijpen!

Scheurer

UIT HET MIDDEN DER 18de EEUW

In een aflevering van het reeds lang schreven. Als voorbeeld hoe je zo'n verdwenen tijdschrift „De Oude Tijd“ stond een sollicitatiebrief van 'n schoolmeester uit Oudewater die een gool deed naar het ambt van schoolmeester en voorzanger te Zalt-Bommel. Waar-schijnlijk werd deze brief ± 1770 geschreven:

Agtbare Heeren,

Zonder Roem na Waarheid dient dese tot Informatie, dat onze Famille bestaat in Man, Vrouw en Zoon, wylt zijn ruym 40 Jaar, de Zoon de kerigt onser Leedenden in de fleur Zijner Jaaren de stit onser bejandde dagen 20 jaar, een Meester Glasmaker en Verver, de meesten tijdt mijn ondermeester, een jongeling onses gelijc, fris en veel Gereformeerde van Leeden; Zoo Ue: Derwaarde en Agthre Heeren een wel gedresseert Schoonmeester en Veurzanger van node of van doen zou hebben. God gave Ue: Agthre wylsheld ende voorsyghtheid in de Electie van zoodaanig een vereist Persoon of Man wat het zij; Verzecker Ue: Agthre, aangaande mijne Weetenschappen ofte Sentien, 1) dezelve bestaan in deze navolgende dingen ofte zaken; Namentlijk: Italianans en Schieps Boekhouden, Wijn roeffen, Konst der Stimulieden, Landmeten en (zonder roem dogh, het is Gods gave) Extratuurmanis Puylje van overheerlyghe school Zingen. Als het Godt behelft en Ue: Agthre begerig is zulks dan te hooren, tot veruondernyng, verbaastheid en wat dies meer is; Dat zoo een teder Lighdam in Lezen en Zingen zoo een gekult kan geven. Ik ben op de vterde veruanderyng van Domichle, alle Figure op het konstlygste door Oradus Rondwijze met de Passer of te halen, alle Zonnenuyggers te formeren, Italianans en Romynsche Letteren, ja tot 50 diverse handen te schryben, de Capitulen regts en links door een te halen, met het Pensel te schryben en te Vergulden, een dierygelijc Wetenschappen en Capacitlygen meer; Mede de vlygheld der Pen voor nemend behelft te wyfken (de Roem buygen gesloten) ben verzeckerd; Ue: Agthre noch beter zal onderwinden als ik met mijn Pen hier derf expieren; Wanneer gy my behelft te hooren of te zien, hebben Ue: Agthre my naar tot Ue: kosten te recomunderen of door iemand te laten halen 2) de distancie tusschen beide is ontrent 9 à 10 uren; mijn Huisvrouw is de alerbtquaamste in haar huyshouding alsmede in het assistieren van mijn school; Afijn, van de hooftschedel tot de voetzoddel ben ik een volmaket schoolmeester.

N.B. Wijn nochte Sterken Drink uerden nimmermeer van mijn geproeft. (Bravo! Geen Jenever! maar evenmin — Wijn! Afschaffer in waarheid en niet slechts in schijn: Zoo moest het met allen, ook heden nog, zijn.) Zijt voor het laatste zeg ik U verzeckerd, Ue: Agthre zouden het nog beter onderwinden. Aangaande mijn Comportementen zal attestatie vertoont werden, door Ecclesiastike en Politike Heeren onderteykent. Zal mij dan hierop verlaten; Per eerste Occasie antwoord veruagten van te komen ofte niet.

Zo Ue: Agthre mij niet op zodanig Conditie 3) gelieft te hooren of te zien, gelieft dan maar de Goedheid te hebben van mijn Papieren met den eerstem wederom te zenden; Dan hoopde dat God Ue: Agthre gave Eendrygtyghheid ende Liefde, ja zehre tot Concordantie toe, in de Electie van een Goed, Eerlyc, Bequaam en Deuygsamen Man. De Heere Zegene Ue: Agthre ende Derwaarde Broederen der Gemeynthe in het Electeren van een ander Persoon in het vuerend ampt Urees Schoonmeesters en Veurzangers. Blijvende na hertelijc Salutate en mijn onderdanigste Dienstrepresentatie aan Ue: Agthre met de Broederen der Gemeynde van de Stad Bommel.

Agthre Heeren,
Votre tres humbles et Obligant Serviteur
Simon Jansz. Verwey.

(Vervolg pag. 4 kolom 3)

DE GESTOORDE VOORSTELLING

„Tot twee uur dan” zei Gijts toen hij na schooltijd van zijn vrienden afscheid nam en naar huis toe ging om te eten. Zoals altijd hadden ze bij elkaar gelopen, Gijts, Jaap, Kees, die ze Bolletje noemden vanwege zijn dikke wang, en Pim. Maar vandaag hadden ze nog drukker gepraat dan anders. Zelf noemden ze het de laatste bespreking voor de uitvoering. Ze waren namelijk de vorige week met alle kinderen uit de klas naar de schouwburg geweest waar ze van programma hadden gezien met een alles en nog wat: een smeltekanaal, een goochelaar, koorddanser, een juffrouw die zong — erg mooi hadden ze dat niet gevonden — en zelfs een paar leeuwen. Genoten hadden ze en de volgende dag op school raakten ze er niet over uitgepraat.

„Zeg”, had Gijts geopperd, „zouden we ook niet eens zoiets gaan doen”. Het was wel tof, maar van een veranderingje hielden ze allemaal wel. Jaap had direct gevraagd hoe dat dan moest. „Oh”, had Bolletje gezegd, „mijn vader kan ook goochelen. Van hem kan ik wel een paar trucs leren”. En Gijts had meteen aangeboden om de voorstelling bij hem thuis te geven, in de tuin. „Natuurlijk moet ik het eerst aan mijn vader vragen of het mag”, had hij eraan toegevoegd. Nou het mocht, als ze de bloemen maar niet vernielden. „Natuurlijk niet meevinden”, hadden ze allemaal gezegd, „we vinden ze zelf veel te mooi”. En dat was ook zo, de goudgele herfstasters, de chrysanthen en niet te vergeten de afrikamen met hun doorringende geur stonden er prachtig bij.

Hun eerste werk was geweest de „zaai” in orde maken. De garage met zijn brede deuren zou als toneel dienen. Het publiek zou in de tuin moeten zitten. Van de groenteboer hadden ze kisten gekregen. Achter in de tuin stonden nog planken van een oude schuur die kortgeleden was afgebroken. Als je een plank op twee kisten legde had je een prachtige bank, waar zeker acht kinderen op konden zitten. Zo hadden ze vijf banken gemaakt. „We kunnen dus veertig mensen krijgen”, had Kees heel schanderig opgemerkt. Hij had altijd een goed cijfer voor rekenen. Vanzelfsprekend had Gijts de leiding gekregen. Het moest nu eenmaal bij hem thuis gebeuren.

Allemaal waren ze bezig geweest met het instuderen van hun toeren. Bolletje raakte zelf niet uitgepraat over de kunsten die hij zou gaan vertonen. „Joh, ’t is dat ik het zelf doe, maar snappen doe ik het niet”.

Gijts zou een wildebeesten-nummer verzorgen. Nou, echte wilde beesten waren het eigenlijk niet. Ze hadden

twee poezen, met prachtige gevlekte vellekes. „Die heb ik gedresseerd”, vertelde hij vol luf. Pim ging snel tekenen en Jaap zou als boelkenkoning optreden. Nelleke, een buurmeisje van Jaap zou aan de kassa zitten. Eerste rang 3 suikerzakjes, tweede rang 2 suikerzakjes en derde rang 1 zakje. „Geschuurde nemen we niet aan hoor”, had Kees er meteen aan toegevoegd.

Op school hadden ze het tegen iedereen verteld. „Vliegtrug- of ruimtevaartplaatjes zijn ook geldig”, hadden ze er meteen maar bijverteld. Je kon nu eenmaal niet verwachten dat alle klanten suikerzakjes zouden hebben.

Zo was dan eindelijk de grote dag aangebroken. Gijts was nog niet eens klaar met eten toen de eerste vrienden de tuin al binnenstapten. Bolletje en Pim. Zij hadden gekleurde slingers bij zich om het toneel nog wat te versieren. Precies om twee uur kwamen Nelleke en Jaap. Bij de ingang van de tuin stond een grote kist met een bord erboven waarop KASSA was geschilderd. Daarachter kwam Nelleke te zitten. Om drie uur zou de voorstelling beginnen maar om half drie kwam het publiek al binnen. Nelleke kon het niet bijhouden, maar ze lette goed op of er geen geschuurde suikerzakjes bij waren. Want die gingen terug, onherroepelijk.

Om drie uur was de zaai vol. Drie-eneventig mensen telden ze en in de kassa eenenveertig suikerzakjes en negenderfveertig plaatjes. Bram Spriet (zijn echte achternaam kenden de meesten niet eens) was met zijn hond gekomen, een boxer van geweldige afmetingen. „Ik moest hem uitlaten. Daarom heb ik hem maar meegenomen”, vertelde Bram. „Ja, maar dan moet je voor hem ook betalen”, zei de kassajuffrouw en Bram moest toen maar tweede rang gaan zitten in plaats van eerste. „En bind dat beest aan de bank vast hoor”, had Nelleke eraan toegevoegd.

Gelukkig was het prachtig weer. De zon scheen en het was nog heerlijk warm, al was het eind september. Het publiek juichte toen eindelijk de bel ging ten teken dat de voorstelling was begonnen. Alles verliep prachtig. De tekeningen van Pim sloegen erg in, voor de boelkenkoning werd hevige

klapt en ze waren allemaal vol verwondering voor de goocheltoeren van Bolletje. Pim kondigde ook steeds de nummers aan en luide de bel.

Het „wilde beesten” nummer hadden ze tot het laatst bewaard. „Tot slot van de voorstelling, dames en heren, brengen wij u het optreden van Don Gijst met zijn gedresseerde tijgers. Mag ik uw volle aandacht!” Pim had dit in de schouwburg precies zo horen zeggen. Daar kwam Gijts al op, met op beide schouders een poes. Het publiek zat in spanning. Wat zou er gebeuren! Maar wat er gebeurde was wel heel anders dan het publiek en ook Gijts verwachtten. De boxer van Bram, een echte kat-tenhater, begon hevig te grommen. Gijts zijn tijgers, die de hond direct ontdekten, zetten een hoge rug op en begonnen te bellen, hun staart recht omhoog. Dit duurde een paar seconden. Toen, met een hevige ruk sprong de boxer die stevig aan een kist was vastgebonden, naar voren, trok de kist onder de plank vandaan en... de hele tweede rang lag in het gras, alles op en over elkaar heen. Het was een geweldige herrie, waarbij de derde en eerste rang zich meteen aansloten met „houd die hond”, daarbij struikelend over de kinderen, die probeerden op te staan. De twee poezen zetten het op een lopen, de hond met de kist aan zijn riem er achter aan en daarachter het publiek, dat de dieren probeerde te vangen.

Alles holde achter elkaar aan, de tuin uit de straat op, in een oorverdovend lawaai. Binnen een halve minuut was de tuin leeg.

Een beetje betoverd stonden de artiesten op het toneel naar hun lege „zaai” te kijken. „Gelukkig dat we jouw nummer voor het laatst hadden bewaard”, zei Pim, die het eerst over de schrik heen was. „Och”, zei Gijts, „die katten reddden zich wel. Het is ook stom van ons. We hadden moeten zeggen dat dieren niet worden toegelaten. Dat mag in de schouwburg ook niet!”. Maar hij heeft beaamd, zei Nelleke, „kijk eens hoeveel ik heb ontvangen!”

„In elk geval”, zei Bolletje, „de voorstelling was toch bijna afgelopen en anders waren ze toch maar blijven zitten!”

En misschien had hij wel gelijk.

DE EXTRA VAKANTIEPUZZEL

Nu moeten jullie eens raden hoeveel inzendingen wij hebben gekregen voor de extra vakantiepuzzel. Of eigenlijk een puzzel was het niet. We hadden gevraagd een gezellige verhalen te schrijven over wat je in de vakantie hebt meegemaakt. Er waren... vijf inzendingen. Als je dan bedenkt dat de Jeugdkrant bij zeker acht-honderd kinderen komt is dat maar heel weinig. Vinden jullie niet? Was het misschien te moeilijk? Nee toch! Ik denk dat het weer te mooi was en dat jullie liever buiten speelden dan te gaan zitten schrijven. En dan kunnen we jullie niet eens ongelijk geven, want zoveel zinnen hebben we niet elk jaar in de vakantie! Van de inzendingen hebben we het beste verhaal uitgezocht. Dat was van

Hans Mol oud 10 jaar.
Risharstraat 227, Den Haag.
Gefeliciteerd hoor Hans. Weet je wat, als je ons nu even opgeeft waarover je graag een boek wil hebben dan zullen wij een mooi boek voor je uitzoeken. Je verhaal vind je op bladzij 4 van deze krant.

De overige prijswinnaars:

De vorige keer een puzzelkrant, deze keer een oplossingskrant. Voor de redactie van de Jeugdkrant is het altijd weer een plezierig ogenblik als alle oplossingen binnen zijn. Dan wordt het een uitzoeken van wat wel en wat niet goed is, het lezen van briefjes en het trekken van de prijswinnaars. Dit doen wij altijd met z'n driehén en de uitslag is voor ons een net even grote verrassing als voor jullie.

Omdat er bij alle leeftijdsgroepen foute oplossingen waren, geef ik jullie eerst even de goede antwoorden:

De poezenpuzzel:
Alleen de poesjes A en G waren precies hetzelfde.

De verborgen plaatsnamen:
1. Edam—Ede; 2. Goes; 3. Delt; 4. Laren; 5. Deventer; 6. Oist; 7. Zeist; 8. Diever; 9. Raalte; 10. Wijnje, Tiel.

Wat betekenen deze woorden?
Alleen de volgende cijfers waren goed:
3 — 2 — 3 — 2 — 3 — 1 — 3 — 2 — 3 — 3.

Vooraf het woord bitterzoet heeft nog al wat moeilijkheden opgeleverd. Dat is het naam van een plant hoor!

De cijferpuzzel:
Hier vroegen wij twee dingen:
ten eerste: de zin van zeven woorden.

Een vraag van de redactie

Enkele weken geleden zat de redactie van de Jeugdkrant bij elkaar om over de inhoud van deze krant te praten. De vraag kwam toen naar voren: „Zouden er soms nog nieuwe rubrieken zijn, waarvan de kinderen het leuk zouden vinden om er iets over in hun Jeugdkrant te lezen. We bedoelen hiermee, dat iedere keer dat de Jeugdkrant verschijnt je er vast van opaan kunt, dat over een bepaald onderwerp iets is geschreven, b.v. een praatje over nieuwe boeken, over leuke dingen, die je zelf maken kunt, iets over ruimtevaart of... enfin wat jullie dus graag zouden willen, zo op de manier van „U vraagt en wij draaien”.

Wij weten zeker, dat er een heleboel onder jullie zijn, die er een hobby op na houden. Jullie willen toch niet beweren, dat er niemand is, die postzegels spaart, of suikerzakjes of dat niemand een aquarium heeft of dieven houdt. Schrijf er eens wat over — je beleeft er toch altijd wel wat leuk mee. Laat anderen ook eens meegenieten van het plezier dat jij van je eigen liefhebberij hebt.

Dit was: Na genoten vakantie is het prettig werken. ten tweede: aan welk bekend gezegde je daarbij denkt. Dit was: Na gedane arbeid is het goed rusten.

Oplossingen, waaraan het tweede gezegde ontbrak, konden wij dus niet goedkeuren.

Wie worden de prijzen?

Dat is nu natuurlijk voor jullie het allerbelangrijkste. Hier zijn dan de namen:

4—7 jaar:
1e prijs—Lex Oosthoek, Voorburg
2e prijs—Herman Lissenberg, Utrecht
3e prijs—Aatje Orieland, Rotterdam
8—10 jaar:
1e prijs—Bernadette Ceulen, Den Haag
2e prijs—Kees Schouten, Goolaan 33, Den Haag
3e prijs—Joyce Brinkman, Utrecht

11—12 jaar:
1e prijs—Anke v. d. Gugten, Rijswijk
2e prijs—Janny Boumeester, Utrecht
3e prijs—Herman den Arend, Den Haag

13—15 jaar:
1e prijs—Ineke Righolt, Den Haag
2e prijs—Edo Eijlman, Den Haag
3e prijs—Rien v. d. Anker, Den Haag
Wij hopen, dat de prijzen in jullie smaak zullen vallen.

Klim maar eens in je pen en schrijf ons maar, waarover wij iets in de Jeugdkrant moeten zetten of stuur ons een verhaal over je liefhebberij of over iets anders wat je in de Jeugdkrant wilt schrijven.

We verwachten een hele stapel brieven op het redactie bureau, hoor.

HERFST

1. Wordt herfst in 't bos,
Tussen het mos
Zie ik al naajarsbloemen.
Verder wordt alles goudbruin, geel,
eigenlijk te veel
om op te noemen.
Nog steeds schijnt de zon.
Toen de dag begon
was het meens heel wat kuller.
Maar nog heeft het licht
een zomers gezicht,
alleen veel stiller.
De zomer ging heen
en daarmee meten
de tijd van vakantie, en zonnen.
Daarom denk ik terrug,
want toch nog te vlieg
is de herfst begonnen.

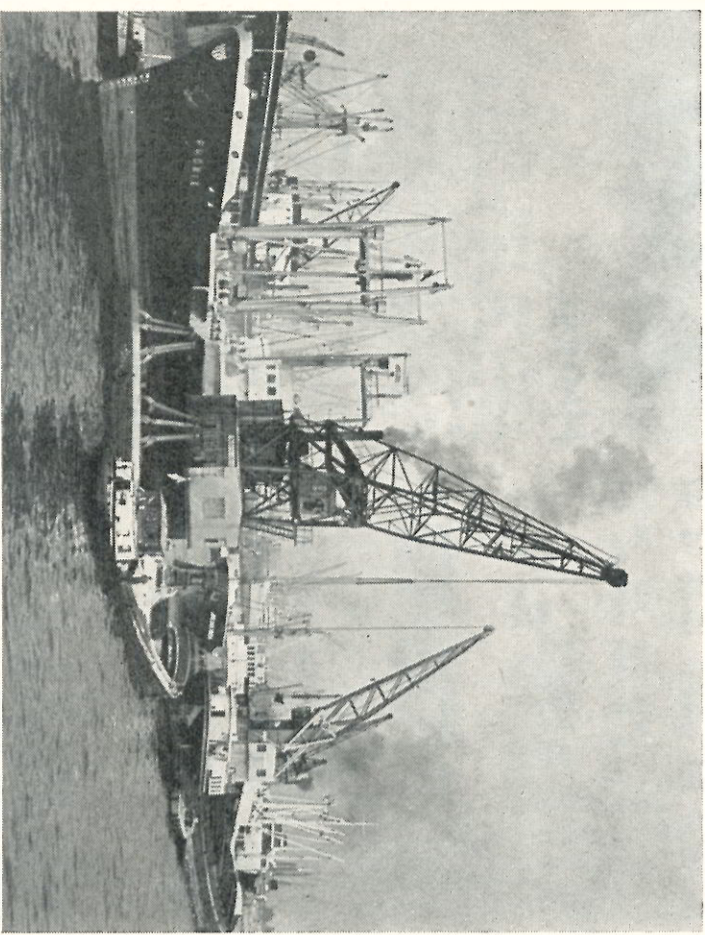
door HANS MOL

LEEFTIJD: 10 JAAR

Het was midden in de vakantie toen ik met mijn ouders en mijn zusje het Deltaplan ging bezichtigen. Wij gingen met de trein naar Rotterdam en daarna met de tram naar de haven. Met de boot gingen we naar de Deltawerken. Tijdens de tocht kwamen we in Rotterdam veel boten tegen. In Schiedam ook. Wij hebben op vijf wateren gevaren. Over de Nieuwe Maas, Oude Maas en een stukje van de Nieuwe Waterweg. Verder over het Spui naar het Haringvliet. We voeren

veel boten tegen. Twee bekende hiervan zijn de Nieuw-Amsterdam en de Willem Ruys. Het waren machtige zeekeersters. Er komen veel tankers in Rotterdam. Ook kwamen we langs de olieterraden.

Toen we het plaatsje Hellevoetsluis gepasseerd waren voeren we naar het kunstmatige eiland dat in het Haringvlied verzezen is. In deze bouwput worden de sluisen gemaakt die later voor de afvoer en verversing van het Haringvliet moeten zorgen. Wij heb-

langs de plaatsen Schiedam en Vlaardingen. Er was ook een grds aan boord, die vertelde over alles wat we tegenkwamen. We kwamen onderweg

ben een poosje op de dijk van dit eiland gewandeld. Over de dijk lagen veel buizen die het leveel aan water weer in het Haringvliet terugvoeren.

HET LOOFHUTTENFEEST

Toen wij eens bekeken op welke datum de Jeugdkrant moest verschijnen, zagen wij op de kalender op 17 oktober staan „Loofhuttenfeest”. Julle zullen dat ook wel eens hebben gelezen en misschien wel eens hebben gedacht: „Wat zou dat betekenen?” Daarom lijkt het ons wel aardig om julle daar eens iets over te vertellen:

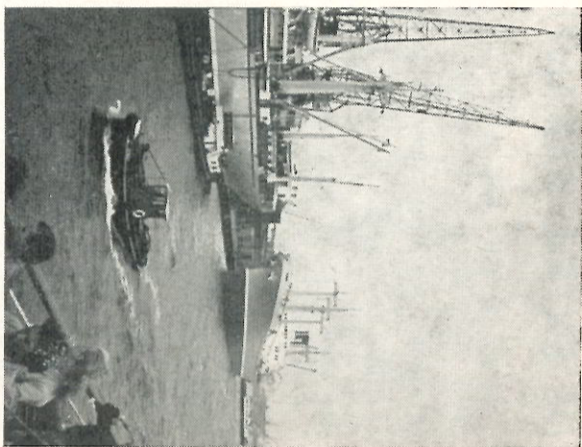
Oorspronkelijk was het Loofhuttenfeest een dankfeest na de vruchtenoogst. Veel later heeft men er de herinnering aan verbonden aan de goddelijke bescherming, die de Joden ge-

noten tijdens hun 40-jarige omzwerving door de woestijn, nadat zij Egypte hadden verlaten. Tijdens dit Loofhuttenfeest, dat eigenlijk niet op één dag, maar van de 15e tot de 22e oktober wordt gevierd, vertoeven de Joden, althans gedurende de maaltijden, in loofhutten gevlochten, versierde hutten. Deze hutten worden opgericht op de platte daken van de huizen, in de tuinen en op de pleinen. De traditie

wil, dat het dak van deze hut geopend moet kunnen worden.

Tijdens de godsdienstoefeningen in de synagoge, zwaait men palmtakken heen en weer, waaraan wijge- en nirtetakjes zijn bevestigd. Bovendien maakt men aan iedere palmtak een cederappel vast. Met dit alles wil men de hoofdplantensoorten van Palestina symbooliseren.

Het Loofhuttenfeest wordt besloten door het eraan toegevoegde feest „Vreugde der Wet”, waarop de jaarlijkse voorlezing van de eerste vijf boeken op de platte daken van de huizen, in digd en opnieuw wordt begonnen.

Daarna gingen we met de boot terug naar Hellevoetsluis. Daar gingen we aan land. Hellevoetsluis is een doods stadje. Er wonen maar weinig mensen. Later komen er veel mensen, want de komst er een Marinhaven. In Hellevoetsluis gingen we met de bussen naar huis. De Britse Maas is reeds afgedamd met een grote dam. Wij zijn ook door de Maastunnel gereden. Toen konden we de Euronast van dichtbij zien. Boven in de Euronast is een restaurant. Ik zou er best eens een kijkje in willen nemen, dan heb je zo'n mooi uitzicht over Rotterdam.

De leider in de bus heeft ons een heleboel interessante dingen verteld, te veel om op te schrijven en te onthouden. Het was een fijne dag in mijn vakantie en die dag heb ik een hoop geleerd en gezien.

BRIEVENBUS

Kees en Emmy Schouten, Hoefkade 677, Den Haag — Julle oplossing is bijna goed, maar allebei hebben julle je vergist met het woord bitterzoet. 't Lijkt ook zo raar hè, bitter en zoet in één woord, maar het bestaat toch. Doen julle volgende keer ook weer mee?

Annelies Pont — De oplossing van je puzzak is goed Annelies, maar je hebt vergeeten het spreekwoord erbij te zetten. Na gedane arbeid is het goed rusten, anders had je vast wel een prijs gekregen. Jammer, dat je nu niet meer mee kunt doen met de prijsvragen van de VDH-Jeugdkrant. Hartelijke groeten van de redactie.

Lex Oosthoek — Fijn hè Lex, dat je de eerste prijs hebt. Wat kun jij mooie brieven schrijven, terwijl je nog niet eens op de grote school bent. We vinden je verhaal over de vakantie in Bentveld erg leuk. Wat gezellig dat er brand was in de duinen. Gelukkig maar, dat het gauw gebuist kon worden. Schrijf je nog eens of je de prijs, die je gekregen hebt, leuk vindt?

Yvonne Brandt — Je oplossing was helemaal goed Yvonne. Jammer, dat we niet alle kinderen een prijs kunnen sturen. Je had op je brief van die mooie zegels van de M-bi-erde geplakt. Ben je daar lid van? Wat leuk. Schrijf ons eens of je je logboek al vol geschikt hebt.

De volgende Jeugdkrant zal verschijnen op donderdag 24 december.

JEUGDKRANT

VAN DER HEEM

BOERENZOON WERD 'SWERELDS GROOTSTE INDUSTRIEEL

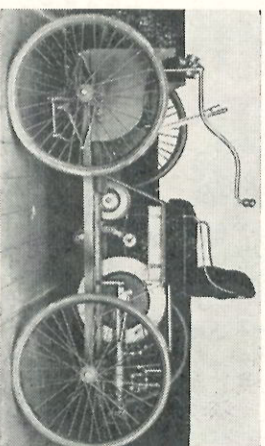
Een milieuzel staat te praten met een Fordje. „Ik ben een paard”, zegt de milieuzel. „En ik een auto”, antwoordt de Ford.

Dit mopje dateert uit de tijd toen Henry Ford zijn 10 miljoenste T-Ford afleverde. Maar aan dat mopje werd dan meestal toegevoegd: Als een Ford zijn motor verliest loopt hij nog een jaar lang... op zijn reputatie! Uit beide grappjes blijkt wel, hoe populair de Ford auto toen al was. Wie was eigenlijk die Henry Ford?

Op 30 juni 1863 werd hij geboren op een boerderij in Michigan (Ver. Staten). Zijn vader was een Iers immigrant, zijn moeder was van Nederlandse afkomst.

De jonge Henry voelde niet veel voor het bedrijf van zijn vader. In de techniek wilde hij zich bekwaamen! Hij vertrok naar Detroit. Dat betekende hard werken en weinig verdienen, maar ook de mogelijkheid om techniek te studeren. Om zijn loontje aan te vullen repareerde hij horloges.

Na enkele jaren in Detroit te hebben gewerkt kwam hij naar zijn geboorteplaats terug. Henry was een handige knutselaar, maar zijn vrienden en kennissen lachten om zijn idee een auto te bouwen, die praktisch iedereen zou kunnen kopen. Maar Henry wist wat hij

Eerste automobiel

wilde en in 1893 (hij was toen dus 30 jaar oud) kon hij zijn eerste wagen met verbrandingsmotor laten proefrijden. Hij had daarvoor een gat moeten

Henry Ford

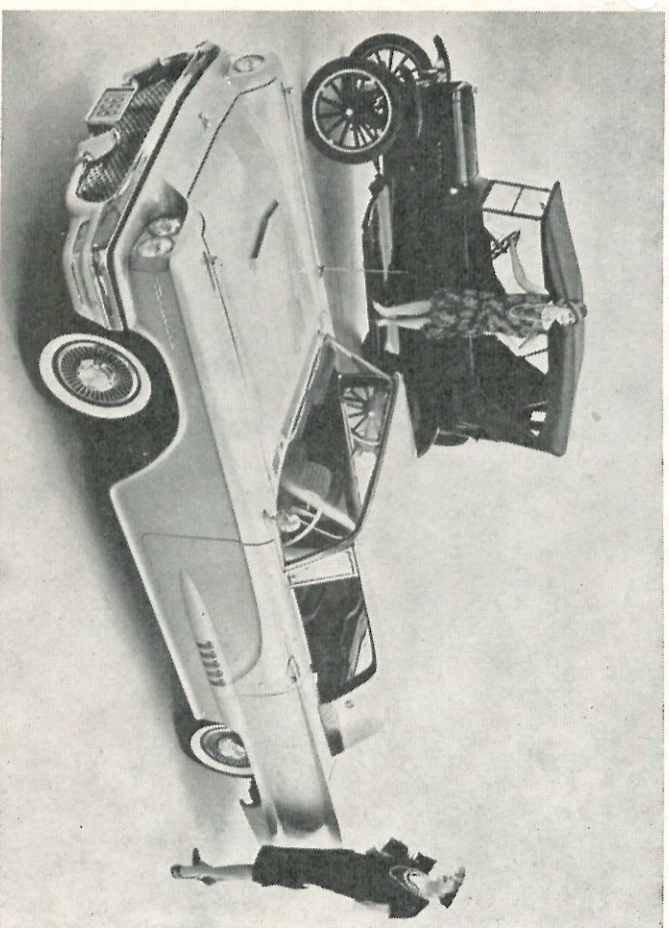
maken in de muur van zijn werkplaats omdat de deur te smal was! Tien jaar later stichtte hij de Ford Motor Company.

De vraag naar zijn produkten nam een enorme vlucht en Henry Ford moest naar andere wegen uitzien om daarvan te kunnen voldoen. Hij ging auto's bouwen aan de lopende band, zoals nu bij ons de radio's en alle andere artikelen worden gemaakt. Daarvoor moest heel wat werk worden verricht en veel moeilijkheden worden overwonnen. Ford, die zelf altijd hard werkte, verlangde dat ook van anderen maar hij wilde niet, dat zijn fabriegemethode zou ontaarden in een jaagsysteem, waarvan zijn arbeiders de dupe zouden worden.

Het arzetgebied voor zijn automobielen werd steeds groter. Miljoenen Ford's werden naar Europa geleverd. Daarom ging Henry Ford ook in Europa automobiefabrieken bouwen. Allemaal kennen julle natuurlijk de Ford-fabrieken in Amsterdam.

Op 8 april 1947 overleed Henry Ford in Detroit, het middelpunt van zijn enorme bedrijf. Met hem verloor de wereld één van haar grootste mannen. De ontwikkeling van de eerste Ford-auto tot de tegenwoordige modellen is daarvan wel een bewijs.

Foto's wereldwijd ter beschikking gesteld door de N.V. Nederlandse Ford-automobiefabriek.

T-Ford naast de Thunderbird 1958